

Έγγραφο συνόδου

A9-0229/2023

3.7.2023

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής, του 2022, για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (2022/2200(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Paulo Rangel

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	28
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	29
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	30

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής, του 2022, για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (2022/2200(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, αφετέρου¹,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)²,
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της πρώτης και της δεύτερης συνεδρίασης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, που πραγματοποιήθηκαν στις 5 και 6 Νοεμβρίου 2015 και στις 17 Ιουνίου 2021, αντίστοιχα,
- έχοντας υπόψη την αίτηση προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ, που υποβλήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2016,
- έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 17ης Μαΐου 2018 στη Σόφια, της 6ης Μαΐου 2020 στο Ζάγκρεμπ, της 6ης Οκτωβρίου 2021 στο Brdo pri Kranju και της 6ης Δεκεμβρίου 2022 στα Τίρανα,
- έχοντας υπόψη τη σύνοδο κορυφής της Σόφιας, της 10ης Νοεμβρίου 2020, συμπεριλαμβανομένων της δήλωσης για την κοινή περιφερειακή αγορά και της δήλωσης σχετικά με το πράσινο θεματολόγιο για τα Δυτικά Βαλκάνια,
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ένατης συνόδου κορυφής της διαδικασίας του Βερολίνου της 3ης Νοεμβρίου 2022,
- έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2021/1923 του Συμβουλίου της 4ης Νοεμβρίου 2021 σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη για τη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για τις ένοπλες δυνάμεις της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης³,
- έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2022/2353 του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων των ένοπλων δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης⁴,

¹ [ΕΕ L 164 της 30.6.2015, σ. 2.](#)

² [ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1.](#)

³ [ΕΕ L 391 της 5.11.2021, σ. 45.](#)

⁴ [ΕΕ L 311 της 2.12.2022, σ. 149.](#)

- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης και 25ης Μαρτίου 2022,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 23ης και 24ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την Ουκρανία, τα Δυτικά Βαλκάνια, τις αιτήσεις προσχώρησης της Ουκρανίας, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Γεωργίας, και τις εξωτερικές σχέσεις,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2019, με τίτλο «Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2019)0261), καθώς και τη συνοδευτική αναλυτική έκθεση (SWD(2019)0222),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης – Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0057),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2020, με τίτλο «Στήριξη των Δυτικών Βαλκανίων για την αντιμετώπιση της COVID-19 και την ανάκαμψη μετά την πανδημία - Συμβολή της Επιτροπής ενόψει της συνόδου των ηγετών ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στις 6 Μαΐου 2020» (COM(2020)0315),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 12ης Οκτωβρίου 2022, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2022 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2022)0528),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 12ης Οκτωβρίου 2022, με τίτλο «Έκθεση του 2022 για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη» (SWD(2022)0336),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Απριλίου 2021, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025 (COM(2021)0170),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (COM(2020)0620)·
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού,

- έχοντας υπόψη τη σύμβαση σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακά πλαίσια, η οποία εγκρίθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1991,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της UNESCO της 20ής Οκτωβρίου 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων,
- έχοντας υπόψη τη σύμβαση της UNESCO, της 17ης Οκτωβρίου 2003, για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς,
- έχοντας υπόψη τη στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2022,
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 01/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 10ης Ιανουαρίου 2022, με τίτλο «Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες, εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα», και την ειδική έκθεση αριθ. 09/2021 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 3ης Ιουνίου 2021, με τίτλο «Παραπληροφόρηση στην ΕΕ: υπό αντιμετώπιση όχι όμως και υπό απόλυτο έλεγχο»,
- έχοντας υπόψη την έκθεση εμπειρογνομώνων, της 5ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με ζητήματα που άπτονται του κράτους δικαίου στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας, της 11ης Μαρτίου 2005, σχετικά με τη συνταγματική κατάσταση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και τις εξουσίες του Ύπατου Εκπροσώπου, καθώς και τις επακόλουθες συστάσεις της σχετικά με ζητήματα ζητήματα συνταγματικού χαρακτήρα στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,
- έχοντας υπόψη τη συλλογή των γνωμοδοτήσεων και εκθέσεων της Επιτροπής της Βενετίας, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη σταθερότητα της εκλογικής νομοθεσίας,
- έχοντας υπόψη τις σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που δικαίωσαν τους ενάγοντες, συμπεριλαμβανομένων των Azra Zornić⁵, Dervo Sejdić και Jakob Finci⁶, μεταξύ άλλων,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία του Μόσταρ που υπεγράφη στις 17 Ιουνίου 2020 για τη διεξαγωγή εκλογών στο Μόσταρ,
- έχοντας υπόψη την πολιτική συμφωνία της 12ης Ιουνίου 2022 σχετικά με τις αρχές για την εξασφάλιση μιας λειτουργικής Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ευρωπαϊκή της πορεία,
- έχοντας υπόψη τον διεθνή δείκτη αντίληψης της διαφθοράς 2022 που κατατάσσει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στην 110η θέση από 180 χώρες,
- έχοντας υπόψη την 62η έκθεση του Ύπατου Εκπροσώπου για την εφαρμογή της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, της 2ας Νοεμβρίου 2022, προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και προηγούμενες εκθέσεις του,

⁵ Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2014.

⁶ Απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2009.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμα 2658 (2022) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, της 2ας Νοεμβρίου 2022, με το οποίο παρατείνεται η εντολή των δυνάμεων της ΕΕ για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (EUFOR) έως τις 2 Νοεμβρίου 2023,
- έχοντας υπόψη τη συνάντηση του Βορειοατλαντικού Συμβουλίου στη Μαδρίτη στις 29 Ιουνίου 2022 και τη δήλωση της συνόδου κορυφής του ΝΑΤΟ στη Μαδρίτη·
- έχοντας υπόψη τη συνάντηση των υπουργών Άμυνας του ΝΑΤΟ στις 14 και 15 Φεβρουαρίου 2023,
- έχοντας υπόψη την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον, η οποία θεσπίζει την εντολή της αποστολής του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,
- έχοντας υπόψη το Σύνταγμα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, σύμφωνα με το οποίο υπάρχουν τρεις επίσημες γλώσσες στη χώρα, καθώς και τα συντάγματα της ομοσπονδίας της οντότητας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Ιουλίου 2015 σχετικά με την εκδήλωση μνήμης για τη Σρεμπρένιτσα⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Δεκεμβρίου 2015 σχετικά με την 20ή επέτειο της Συμφωνίας Ειρήνης του Ντέιτον⁸,
- έχοντας υπόψη τη σύστασή του της 19ης Ιουνίου 2020 προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με τα Δυτικά Βαλκάνια, σε συνέχεια της συνόδου κορυφής του 2020⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη συνεργασία για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος στα Δυτικά Βαλκάνια¹⁰,
- έχοντας υπόψη τη σύστασή του της 8ης Ιουνίου 2022 προς το Συμβούλιο και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας όσον αφορά την Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας της ΕΕ μετά τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας¹¹,
- έχοντας υπόψη τη σύστασή του, της 23ης Νοεμβρίου 2022, προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη διεύρυνση¹²,
- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη,

⁷ [ΕΕ C 265 της 11.8.2017, σ. 142.](#)

⁸ [ΕΕ C 399 της 24.11.2017, σ. 176.](#)

⁹ [ΕΕ C 362 της 8.9.2021, σ. 129.](#)

¹⁰ [ΕΕ C 251 της 30.6.2022, σ. 87.](#)

¹¹ ΕΕ C 493 της 27.12.2022, σ. 136.

¹² ΕΕ C 167 της 11.5.2023, σ. 105.

- έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A9-0229/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση συνιστά το αποτελεσματικότερο μέσο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, μια από τις πιο επιτυχείς πολιτικές και αποτελεί γεωστρατηγική επένδυση σε διαρκή ειρήνη, δημοκρατία, ευημερία, σταθερότητα και ασφάλεια στο σύνολο της ηπείρου· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική διεύρυνσης παρέχει κίνητρα και ενθαρρύνει την προώθηση των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ πρέπει να τηρήσει τις υποσχέσεις της και ότι οι πολιτικοί ηγέτες στις υποψήφιες χώρες πρέπει να επιδείξουν πραγματική πολιτική βούληση όσον αφορά τις μεταρρυθμιστικές διαδικασίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επανειλημμένες αναβολές της ενταξιακής διαδικασίας και η έλλειψη πραγματικής πολιτικής βούλησης από τους πολιτικούς ηγέτες στις υποψήφιες χώρες έχουν μειώσει σημαντικά την αποτελεσματικότητά της και τη στήριξη των πολιτών για την ένταξη στην ΕΕ·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει υπονομεύσει την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, έχει καταδείξει τη στρατηγική επιταγή της ολοκλήρωσης της ΕΕ και έχει υπογραμμίσει περαιτέρω τη σημασία της ευθυγράμμισης με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) στις υποψήφιες χώρες· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει δώσει νέα ώθηση στη διεύρυνση, κάνοντας την ΕΕ να επιταχύνει τα από μακρού καθυστερούμενα παραδοτέα στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα της διεύρυνσης θα πρέπει να κρίνεται με βάση την αξία της, με έμφαση στις κύριες μεταρρυθμίσεις με βάση τα κριτήρια της Κοπεγχάγης όσον αφορά το κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα δημοκρατικά πρότυπα, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και τις ελευθερίες των μέσων ενημέρωσης·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέλλον των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η σαφής πλειονότητα του πληθυσμού της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προσβλέπει στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση για βιώσιμη ειρήνη, δημοκρατία και ευημερία·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει χορηγηθεί στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η περαιτέρω πρόοδος της στην κατεύθυνση της προσχώρησης στην ΕΕ εξαρτάται από την εκπλήρωση των 14 βασικών προτεραιοτήτων που προσδιορίζονται στη γνωμοδότηση της Επιτροπής σχετικά με την αίτησή της για ένταξη στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο κάλεσε την ηγεσία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να ολοκληρώσει επείγοντως τις συνταγματικές και εκλογικές μεταρρυθμίσεις·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόοδος που καταγράφει η Βοσνία και Ερζεγοβίνη προς την ένταξή της στην ΕΕ απαιτεί πραγματική συμφιλίωση που βασίζεται στον ποικιλόμορφο, πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της χώρας και των οντοτήτων της και στον σεβασμό στην ενότητά της, την κυριαρχική και εδαφική ακεραιότητα, τα ίσα δικαιώματα και την απαγόρευση των διακρίσεων για όλους τους πολίτες της, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις αξίες της ΕΕ·

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι πάνω από 25 χρόνια μετά το τέλος του πολέμου, η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει βαθιές διαιρέσεις που προωθούνται από πολιτικές ελίτ, αποσχιστικές προσπάθειες από την ηγεσία της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και προκλήσεις όσον αφορά το κράτος δικαίου, τη διακυβέρνηση, τη λογοδοσία, την ελευθερία έκφρασης και τα μέσα ενημέρωσης, καθώς και τη διαφθορά, οι οποίες συμβάλλουν στην αποχώρηση χιλιάδων πολιτών κάθε χρόνο· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διακρίσεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη λόγω εθνότητας, φύλου και γενετήσιου προσανατολισμού, καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 23 Μαρτίου 2023, η Εθνοσυνέλευση της Σερβικής Δημοκρατίας ενέκρινε τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα της Σερβικής Δημοκρατίας, επανεισάγοντας ποινικές κυρώσεις για δυσφήμιση, ο δε πρόεδρος της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας Μίλοραντ Ντόντικ ανήγγειλε σχέδια για τη θέσπιση νόμου περί «ξένων πρακτόρων»·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ είναι ο κύριος πολιτικός, εμπορικός και επενδυτικός εταίρος της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και ο μεγαλύτερος χορηγός χρηματοδοτικής βοήθειας, ιδίως μέσω του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III), καθώς και του οικονομικού επενδυτικού σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια και της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπεύθυνοι για κακόβουλες άμεσες ξένες παρεμβάσεις και παραπληροφόρηση έχουν ως στόχο να προκαλέσουν διχογνωμία, βία και διεθνοτικές εντάσεις και να αποσταθεροποιήσουν τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και ολόκληρη την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, ιδίως στο πλαίσιο του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ενέργειες αυτές έχουν ως στόχο να παρουσιάσουν την ΕΕ ως αναξιόπιστος και αδιάφορο εταίρο για τα Δυτικά Βαλκάνια·

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. χαιρετίζει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να χορηγήσει καθεστώς υποψήφιας χώρας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη στο πλαίσιο μιας μεταβαλλόμενης γεωπολιτικής πραγματικότητας, με την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν ορισμένα μέτρα για να ενισχυθεί η ετοιμότητα της χώρας για ενταξιακές διαπραγματεύσεις· επαναλαμβάνει τη σαφή υποστήριξή του στην ένταξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ, με βάση την ενότητα, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα·
2. αναγνωρίζει τη σημασία της πολιτικής διεύρυνσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια και παροτρύνει την ΕΕ να επιταχύνει τη διαδικασία προσχώρησης για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη με βάση την αξία της·
3. επαινεί την ταχεία εφαρμογή των αποτελεσμάτων των γενικών εκλογών του Οκτωβρίου του 2022, τον διορισμό νέας κυβέρνησης σε κρατικό επίπεδο, την υπογραφή προγράμματος συνασπισμού και την επανέναρξη της λήψης πολιτικών αποφάσεων· χαιρετίζει τον διορισμό του Προέδρου και δύο Αντιπροέδρων της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και τον σχηματισμό κυβερνήσεων στο επίπεδο της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και των καντονιών της· εκφράζει τη λύπη

του για τα πολιτικά εμπόδια που εμπόδισαν την ολοκλήρωσή της, τα οποία θα έπρεπε να έχουν ξεπεραστεί από εγχώριους παράγοντες· σημειώνει την παρέμβαση του Υπατου Εκπροσώπου για την άρση του πολιτικού αδιεξόδου· τονίζει ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν αρχές σε όλα τα επίπεδα για την επιτυχή συνέχιση των μεταρρυθμιστικών διαδικασιών που απαιτούνται για την πρόοδο στην πορεία προς την ΕΕ·

4. ενθαρρύνει όλες τις πολιτικές αρχές να αξιοποιήσουν τη δυναμική για να προχωρήσουν ουσιαστικά στην υλοποίηση των 14 βασικών προτεραιοτήτων σύμφωνα με τις προσδοκίες όλων των πολιτών, με σεβασμό της λογοδοσίας των θεσμικών οργάνων και της ποιότητας και της διαφάνειας της διαδικασίας· εκφράζει τη λύπη του για τον αργό ρυθμό εφαρμογής από το 2019· παροτρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες να τερματίσουν, να απόσχουν και να ξεπεράσουν τα θεσμικά εμπόδια, τα οποία καθυστερούν σημαντικά τη λήψη αποφάσεων, να αποφύγουν την οπισθοδρόμηση προς τις παρεμποδιστικές πολιτικές και την εθνικιστική ρητορική, και να επιδείξουν δέσμευση, να δώσουν προτεραιότητα και να σημειώσουν σημαντική πρόοδο όσον αφορά τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την ΕΕ, προωθώντας τα βήματα που περιγράφονται στη σύσταση της Επιτροπής και στην πολιτική συμφωνία των Βρυξελλών της 12ης Ιουνίου 2022 σχετικά με τις αρχές για τη διασφάλιση μιας λειτουργικής Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·
5. υπογραμμίζει ότι η πορεία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προς την προσχώρηση στην ΕΕ πρέπει να βασίζεται στη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, στο κράτος δικαίου, στη χρηστή διακυβέρνηση, στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ισότητα, και στην απαγόρευση των διακρίσεων για όλους τους πολίτες·
6. ζητά συνεπή συντονισμό, εναρμόνιση και ευθυγράμμιση σε εθνικό επίπεδο, καθώς και την ενσωμάτωση των προτύπων της ΕΕ σε όλους τους τομείς πολιτικής, καθώς και βελτιωμένο σχεδιασμό και παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων μέσω πολιτικού και τεχνικού συντονισμού, μεταξύ άλλων με την έγκριση εθνικού προγράμματος για την υιοθέτηση του κεκτημένου της ΕΕ από τις αρμόδιες αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση·
7. καλεί την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) να συνεχίσουν να παρέχουν οικονομική και τεχνική στήριξη για την ένταξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ΕΕ με βάση αξιοκρατικά κριτήρια και αυστηρούς όρους, να προάγουν και να ζητούν λογοδοσία, διαφάνεια και συμμετοχικότητα στο πλαίσιο των μεταρρυθμιστικών διαδικασιών, να δημοσιεύσουν δε λεπτομερείς εξηγήσεις και τα κριτήρια μέτρησης για τις 14 βασικές προτεραιότητες, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τα οφέλη της ολοκλήρωσης της ΕΕ και να ενισχυθούν οι ικανότητες παρακολούθησης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· ζητά τη συντονισμένη συνεργασία τους με τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, ώστε να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την προώθηση της ένταξης στην ΕΕ, καθώς και με τους σχετικούς εταίρους· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την πρώτη συνεδρίαση του πολιτικού φόρουμ υψηλού επιπέδου στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, που πραγματοποιήθηκε στο Σεράγεβο στις 17 Μαΐου 2023·

8. υπενθυμίζει τις ανησυχίες του για τους ισχυρισμούς σχετικά με τον ρόλο του Επιτρόπου Γειτονίας και Διεύρυνσης· υπενθυμίζει τις υποχρεώσεις των Επιτρόπων για ακεραιότητα, διακριτικότητα και ανεξαρτησία, σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της Επιτροπής· ζητά από την Επιτροπή να κινήσει ανεξάρτητη και αμερόληπτη έρευνα σχετικά με το εάν η συμπεριφορά που επιδεικνύεται και οι πολιτικές που προωθούνται από τον Επίτροπο Γειτονίας και Διεύρυνσης αποτελούν παραβίαση του κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της Επιτροπής και των υποχρεώσεων του Επιτρόπου δυνάμει των Συνθηκών·
9. επαναβεβαιώνει την υποστήριξή του στις εντολές του Γραφείου του Ύπατου Εκπροσώπου (OHR) όσον αφορά τις μη στρατιωτικές πτυχές, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση της σταθερότητας και των δημοκρατικών διαδικασιών στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και της επιχείρησης Althea της EUFOR όσον αφορά τις στρατιωτικές πτυχές της εποπτείας της εφαρμογής της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον, έως ότου η χώρα εκπληρώσει το «θεματολόγιο 5 + 2» και τερματιστεί η διεθνής εποπτεία της·
10. καλεί την Επιτροπή και την EYED να συνεργαστούν θετικά με το Γραφείο του Ύπατου Εκπροσώπου και την EUFOR Althea και να βασιστούν σε αυτά για τη διατήρηση της σταθερότητας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, διευκολύνοντας έτσι τις προσπάθειες προσχώρησης στην ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να στηρίζουν αυτή τη δέσμευση και να ανταποκριθούν επειγόντως στις προκλήσεις που θέτει η Ρωσία για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, στις αυξημένες εντάσεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και στις αποσχιστικές πράξεις που υπονομεύουν την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον·
11. χαιρετίζει την παράταση της εντολής της EUFOR Althea έως τον Νοέμβριο του 2023· υπενθυμίζει ότι η αποστολή αυτή εξακολουθεί να διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο για την ασφάλεια και τη σταθερότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, μεταξύ άλλων στηρίζοντας την άρση ναρκοπεδίων· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της καταστροφής των πλεονασμάτων πυρομαχικών και όπλων· καλεί την ΕΕ και τους διεθνείς εταίρους της να διασφαλίσουν τη συνεχή παρουσία της EUFOR Althea και τη μελλοντική ανανέωση της εντολής της, καθώς και την ενίσχυση των ικανοτήτων, καθιστώντας την καταλληλότερη για τις επιχειρησιακές ανάγκες, μεταξύ άλλων σε περίπτωση αιφνίδιων απειλών και ανάγκης αντίδρασης σε σύντομο χρονικό διάστημα· ζητά να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης προσωπικού και πρόσθετων ικανοτήτων για την EUFOR Althea όσον αφορά την περιοχή Brčko·
12. χαιρετίζει τις δραστηριότητες του ΟΑΣΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, μεταξύ άλλων τη συμμετοχή του στον έλεγχο των όπλων, τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας, τις έρευνες για εγκλήματα πολέμου και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων· επισημαίνει τις δραστηριότητές του σχετικά με την ισότητα των φύλων και την υποστήριξή του για τη χρηστή διακυβέρνηση και τη μεταρρύθμιση των μέσων ενημέρωσης, την κοινωνία των πολιτών, τις πρωτοβουλίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την πρόληψη των συγκρούσεων· αναγνωρίζει τον διάλογο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με τον ΟΑΣΕ για την προώθηση της σταθερότητας και της συμφιλίωσης·
13. επαινεί την αυξημένη ευθυγράμμιση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με την ΚΕΠΠΑ της ΕΕ· ζητά εν προκειμένω συνεχή βελτίωση και πλήρη ευθυγράμμιση, καθώς και την

αποφυγή ασυνεπειών στις θέσεις εξωτερικής πολιτικής· ζητά επιτακτικά από όλους τους παράγοντες να καταδικάσουν κατηγορηματικά την εισβολή πλήρους κλίμακας της Ρωσίας στην Ουκρανία και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή όλων των στοχευμένων κυρώσεων που απορρέουν από την ευθυγράμμιση με την ΚΕΠΠΑ, ιδίως κατά της Ρωσίας και της Λευκορωσίας·

14. χαιρετίζει την ψήφο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης υπέρ των σχετικών ψηφισμάτων της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και της αναστολής της συμμετοχής της Ρωσίας στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για τη φιλορωσική στάση της ηγεσίας της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και για την απονομή διάκρισης στον Βλαντιμίρ Πούτιν· καταδικάζει απερίφραστα την επίσκεψη στη Μόσχα στις 23 και 24 Μαΐου 2023 του Μίλοραντ Ντόντικ και του Νέναντ Στεβάντιτς, Προέδρου της Εθνοσυνέλευσης της Σερβικής Δημοκρατίας, και τις συναντήσεις τους με τον Βλαντιμίρ Πούτιν και άλλους υψηλόβαθμους Ρώσους πολιτικούς παράγοντες· απορρίπτει κατηγορηματικά τις δηλώσεις και τη ρητορική που εκφράστηκαν στο πλαίσιο της επίσκεψης αυτής και εξακολουθεί να ανησυχεί σοβαρά για τις επιπτώσεις που έχουν στην ασφάλεια οι δεσμοί με υψηλόβαθμους Ρώσους αξιωματούχους· καταδικάζει τις συναντήσεις με υψηλόβαθμους Ιρανούς πολιτικούς παράγοντες και τις αποχές στις ψηφοφορίες του ΟΗΕ για το Ιράν, το οποίο διαπράττει σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο εσωτερικό του και προμηθεύει μη επανδρωμένα αεροσκάφη στη Ρωσία στο πλαίσιο του πολέμου κατά της Ουκρανίας· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αποστασιοποιηθεί αξιόπιστα από αντιδημοκρατικά καθεστώτα·
15. υποστηρίζει σθεναρά τις διαρκείς προσδοκίες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης όσον αφορά την ευρωατλαντική ολοκλήρωση και την ένταξη στο NATO και καλεί όλους τους πολιτικούς παράγοντες να ενεργήσουν σχετικά με συγκεκριμένη πολιτική δράση· χαιρετίζει τη συμμετοχή του υπουργού Άμυνας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στη σύνοδο κορυφής του NATO στη Μαδρίτη το 2022, τη δέσμευση του NATO να προωθήσει εξατομικευμένη υποστήριξη στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη για την οικοδόμηση ακεραιότητας και ανθεκτικότητας, να αναπτύξει ικανότητες και να προασπίσει την πολιτική ανεξαρτησία, καθώς και τη δέσμη βοήθειας του προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· χαιρετίζει, περαιτέρω, την απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με ένα μέτρο στήριξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, ύψους 10 εκατ. EUR, προς όφελος των ενόπλων δυνάμεων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης (AFBiH) και τη σύμβαση συνεργασίας και κατάρτισης για το 2023 μεταξύ AFBiH και EUFOR· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εργαστεί για τη δημιουργία πολυεθνικών μονάδων του AFBiH·
16. καταγγέλλει απερίφραστα την επαναλαμβανόμενη εμπρηστική ρητορική και τους αποσχιστικούς νόμους και πολιτικές από την ηγεσία της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων του εορτασμού της αντισυνταγματικής αποκαλούμενης «Ημέρας της Σερβικής Δημοκρατίας» και άλλων εκδηλώσεων που προκαλούν εντάσεις, καθώς και την άρνηση εφαρμογής των αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καταγγέλλει την παρουσία υψηλόβαθμων αξιωματούχων της σερβικής κυβέρνησης επ' ευκαιρία της αντισυνταγματικής «Ημέρας της Σερβικής Δημοκρατίας»· υπογραμμίζει ότι οι ενέργειες αυτές αποσταθεροποιούν τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, υπονομεύουν την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον, έρχονται σε αντίθεση με την ενωσιακή προοπτική

της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και θέτουν σε κίνδυνο την πρόσβαση σε χρηματοδότηση της ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του, στο πλαίσιο αυτό, για την απόφαση της κυβέρνησης της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας να διακόψει τις διπλωματικές επαφές με τους επίσημους εκπροσώπους του Ηνωμένου Βασιλείου και την Ηνωμένων Πολιτειών·

17. καλεί τα αρμόδια διεθνή θεσμικά όργανα και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την ανάπτυξη των αστυνομικών δυνάμεων στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην πιθανή ανάπτυξη παραστρατιωτικών ή στρατιωτικών δυνατοτήτων, οι οποίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν πρόσθετες εντάσεις, να απειλήσουν την ασφάλεια και τη σταθερότητα στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και να μην είναι συμβατές με την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον·
18. καταδικάζει απερίφραστα την κοινή δήλωση της κυβερνητικής πλειοψηφίας στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας σχετικά με την προστασία της κρατικής περιουσίας και το συνταγματικό καθεστώς της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας, η οποία έχει ζητήσει τη σύσταση ειδικής μονάδας για την παρακολούθηση της γραμμής μεταξύ οντοτήτων·
19. επαναλαμβάνει το αίτημά του για στοχευμένες κυρώσεις κατά αποσταθεροποιητικών παραγόντων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απειλούν την κυριαρχία της και την εδαφική ακεραιότητα, κυρίως κατά του Μίλοραντ Ντόντικ, καθώς και κατά άλλων υψηλόβαθμων αξιωματούχων της Σερβικής Δημοκρατίας και αξιωματούχων τρίτων χωρών που παρέχουν πολιτική και υλική στήριξη στις αποσχιστικές πολιτικές· καλεί όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να διασφαλίσουν ότι το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει παρόμοιες κυρώσεις· υπενθυμίζει ότι το πλαίσιο περιοριστικών μέτρων της ΕΕ, λόγω της κατάστασης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, θα είναι σε ισχύ μέχρι την 31η Μαρτίου 2024·
20. καταδικάζει όλες τις κακόβουλες εξωτερικές παρεμβάσεις, εκστρατείες παραπληροφόρησης και τις προσπάθειες αποσταθεροποίησης από διεθνείς και περιφερειακούς παράγοντες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ιδίως δε τη συνεχιζόμενη αποσταθεροποίηση των Δυτικών Βαλκανίων από τη Ρωσία· εξακολουθεί να ανησυχεί έντονα για τους εξέχοντες δεσμούς, τις επισκέψεις και τις συναντήσεις μεταξύ της ηγεσίας της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας και υψηλόβαθμων πολιτικών προσωπικοτήτων και ανώτερων αξιωματούχων στη Ρωσία, για την πιθανή παρουσία και τις δραστηριότητες της ομάδας Wagner στη χώρα, καθώς και για τα αφηγήματα της ρωσικής προπαγάνδας που προωθούνται από ξένους και εγχώριους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απεικονίζουν την ΕΕ ως αναξιόπιστο και αδιάφορο εταίρο·
21. καλεί όλες τις χώρες της περιοχής να δεσμευτούν για τη σταθερότητα και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, να καταδικάσουν τη χρήση εμπρηστικής ρητορικής και να συμβάλουν εποικοδομητικά στην πρόοδο της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προς την ένταξη στην ΕΕ·
22. καλεί την Επιτροπή, την ΕΥΕΔ, την αντιπροσωπεία της ΕΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την προώθηση των οφελών της στενότερης ολοκλήρωσης και να επενδύσουν σε

επικοινωνιακές εκστρατείες για την καταπολέμηση της ξένης επιρροής και των κακόβουλων αφηγημάτων, μεταξύ άλλων μέσω τεκμηριωμένων απαντήσεων σε τέτοιες απειλές και μέσω της επέκτασης της παρακολούθησης StratCom ώστε να επικεντρώνεται στις διασυνοριακές απειλές παραπληροφόρησης· συνιστά την έναρξη διαλόγων με την κοινωνία των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια και τον ιδιωτικό τομέα με σκοπό τον συντονισμό των προσπαθειών καταπολέμησης της παραπληροφόρησης περιφερειακά και με τοπική πραγματογνωσία· χαιρετίζει τη δρομολόγηση εκστρατείας από το γραφείο της ΕΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη προκειμένου να ενθαρρύνει την επίτευξη προόδου σχετικά με την ενσωμάτωση στην ΕΕ, με τίτλο «Η πρόοδος είναι στο χέρι μας»·

23. καλεί την ΕΕ να αυξήσει τη συνεργασία με τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων για την ενίσχυση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας και την πλήρη αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών, συμπεριλαμβανομένων της κυβερνοασφάλειας, της προστασίας των κρίσιμων υποδομών και της επισιτιστικής και ενεργειακής ασφάλειας· υπενθυμίζει ότι στη στρατηγική πυξίδα το Συμβούλιο αναγνώρισε ότι η ασφάλεια και η σταθερότητα στα Δυτικά Βαλκάνια εξακολουθεί να μην είναι δεδομένη και ότι υπάρχει κίνδυνος η τρέχουσα επιδείνωση να έχει ενδεχομένως παράπλευρες συνέπειες για την ευρωπαϊκή ασφάλεια·
24. τονίζει ότι το κράτος δικαίου, η χρηστή διακυβέρνηση, η καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, ο πλουραλισμός, η στήριξη των ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, τα θεμελιώδη δικαιώματα και η ευθυγράμμιση με την ΚΕΠΠΑ πρέπει να ενσωματωθούν στη χρηματοδότηση της ΕΕ για τον ΜΠΒ III, η οποία πρέπει να βασίζεται σε αυστηρούς όρους και να διαφοροποιείται, ή ακόμη και να αναστέλλεται, σε περίπτωση σημαντικής οπισθοδρόμησης ή συνεχιζόμενης έλλειψης προόδου σε αυτούς τους τομείς, όπως κατοχυρώνεται στον κανονισμό ΜΠΒ III, και να διασφαλίζεται με ολοκληρωμένη και ενδεδειγμένη εποπτεία από την Επιτροπή· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των προϋποθέσεων και να εφαρμόσει τις συστάσεις της ειδικής έκθεσης αριθ. 01/2022 του Ελεγκτικού Συνεδρίου·
25. υπενθυμίζει ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ για έργα στην οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας πρέπει να παραμείνει δεσμευμένη έως ότου αντιστραφεί η οπισθοδρόμηση της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας όσον αφορά τη δημοκρατία και ευθυγραμμιστεί πλήρως με την ΚΕΠΠΑ, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων· καλεί την Επιτροπή να ζητήσει τη γνώμη των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πριν από την επανέναρξη της παροχής κονδυλίων για την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας·
26. ζητά βελτιώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων σε ολόκληρη τη χώρα, μεταξύ άλλων από τις τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εφαρμόσει επαρκή δημοσιονομική διαχείριση στο σύνολο της χώρας, καθώς επίσης συστήματα ελέγχου και λογιστικού ελέγχου των κονδυλίων της ΕΕ· ζητά, στο πλαίσιο αυτό, την αναγκαία τεχνική και οικονομική βοήθεια προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· τονίζει ότι είναι προς το συμφέρον της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και αποτελεί ευθύνη της να εγγυάται ότι τα κονδύλια της ΕΕ δεν συμβάλλουν στην ενίσχυση των πελατειακών δικτύων ή της διαφθοράς·

27. καλεί την ΕΕ και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και των χωρών της διεύρυνσης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να ασκεί αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές της στον τομέα της χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· ενθαρρύνει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να συνάψουν ταχέως διμερείς συμφωνίες συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία·
28. χαιρετίζει τη θέσπιση των οργάνων εργασίας της Βουλής των Λαών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· ζητά την ανανέωση της δέσμευσης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στον πολιτικό διάλογο της ΕΕ με την ταχεία συμμετοχή της σε τακτική διακοινοβουλευτική συνεργασία μέσω της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΚΕΣΣ), η οποία θα συμβάλει στην εκπλήρωση των 14 βασικών προτεραιοτήτων· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι έχει συμφωνηθεί ο εσωτερικός κανονισμός της ΚΕΣΣ ΕΕ - Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·
29. χαιρετίζει τη συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην εναρκτήρια και στη δεύτερη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινότητας, αλλά τονίζει ότι αυτή η θετική πρωτοβουλία δεν θα πρέπει να αποτελεί εναλλακτική λύση στην ένταξη στην ΕΕ·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

30. επαναλαμβάνει τον κεντρικό ρόλο του κράτους δικαίου και της θεσμικής ακεραιότητας· υπενθυμίζει την ανάγκη για εναρμονισμένα, αξιοκρατικά πρότυπα δημόσιας διοίκησης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, που θα επιτρέψουν την άσκηση δημόσιας διοίκησης με τρόπο επαγγελματικό, εξορθολογισμένο, αποπολιτικοποιημένο και με λογοδοσία, παρέχοντας υπηρεσίες στους πολίτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· ζητά από τους πολιτικούς παράγοντες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να στηρίξουν και να καθιερώσουν δομές λειτουργικής συνεργασίας για την καθοδήγηση της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης· χαιρετίζει την πρόοδο όσον αφορά τον διορισμό επικεφαλής σε σημαντικούς κρατικούς οργανισμούς·
31. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι εκλογές που διεξήχθησαν τον Οκτώβριο του 2022 ήταν γενικά καλά οργανωμένες και ανταγωνιστικές και ότι η εκστρατεία σεβάστηκε τις θεμελιώδεις ελευθερίες του συνεταιρίζεσθαι, του συνέρχεσθαι και της έκφρασης· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι έλαβαν χώρα σε ένα πλαίσιο στασιμότητας των μεταρρυθμίσεων, διχαστικής ρητορικής, καταγγελιών για πολιτικά και οικονομικά εμπόδια, καταγγελιών για εμπορία θέσεων της επιτροπής εκλογικών κέντρων μεταξύ πολιτικών κομμάτων, και άλλων παρατυπιών που αναφέρθηκαν σε παρατηρητές, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων έργων κοινωνικής πρόνοιας, ανάπτυξης και δημόσιων υποδομών που δρομολογήθηκαν από τρέχοντες προέδρους ή κυβερνήσεις κατά την προεκλογική περίοδο· καλεί τις αρχές να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη προβλημάτων και καταχρήσεων δημόσιων πόρων στο μέλλον και να αντιμετωπίσουν την ανεπαρκή διαφάνεια και λογοδοσία όσον αφορά τη χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών· εκφράζει ανησυχία σχετικά με το ύψος των δημόσιων δαπανών που στοχεύουν στον επηρεασμό του εκλογικού σώματος·

32. λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές που επέφερε ο Ύπατος Εκπρόσωπος στην εκλογική νομοθεσία και στο σύνταγμα της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ορισμένα ζητήματα λειτουργικότητας· εκφράζει, ωστόσο, ανησυχίες σχετικά με το χρονοδιάγραμμα, τη διαφάνεια και την έλλειψη διαβουλεύσεων στις εν λόγω διαδικασίες· καλεί το Γραφείο του Ύπατου Εκπροσώπου να ενεργήσει σύμφωνα με την εντολή του, αποτρέποντας την ενίσχυση των πολιτικών ή εθνοτικών διαιρέσεων και εντάσεων στη χώρα και στην ευρύτερη περιοχή, και υπενθυμίζει ότι οι εξουσίες της Βόννης θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως μέτρο έσχατης ανάγκης·
33. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πολιτικοί παράγοντες δεν έχουν ευθυγραμμίσει το Σύνταγμα και το εκλογικό πλαίσιο με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (υποθέσεις Sejdić-Finci, Zornić, Pilav και Šlaku)· εκφράζει επίσης τη λύπη του για το γεγονός ότι οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί, γεγονός που εμποδίζει τα ίσα πολιτικά δικαιώματα για όλους τους πολίτες· καλεί όλους τους φορείς λήψης αποφάσεων να καταλήξουν σε συμφωνία σύμφωνα με τις αποφάσεις των διεθνών και εγχώριων δικαστηρίων, καθώς και με την πολιτική συμφωνία των Βρυξελλών της 12ης Ιουνίου 2022· υποστηρίζει διαφανείς και χωρίς αποκλεισμούς μεταρρυθμίσεις υποστηριζόμενες από ολοκληρωμένες διαβουλεύσεις και δημόσιο διάλογο με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίες θα επιτρέψουν τον βιώσιμο μετασχηματισμό της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και αρχές, την υπέρβαση των διαιρέσεων και τη διασφάλιση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων για όλους τους πολίτες και την επαρκώς διαφοροποιημένη πολιτική εκπροσώπηση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις αξίες και τις αρχές της ΕΕ, και την πρόοδο στην πορεία προς την ΕΕ·
34. επαναλαμβάνει τον σεβασμό του για την κληρονομιά της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον, υπενθυμίζοντας τον σκοπό της για τερματισμό του πολέμου και διασφάλιση της ειρήνης· λαμβάνει υπόψη την έννοια της διαφορετικότητας των λαών που απαρτίζουν τη χώρα, αλλά τονίζει ότι η έννοια αυτή δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγεί σε διακρίσεις εις βάρος κάποιων πολιτών ή να συνεπάγεται πρόσθετα δικαιώματα για τα άτομα που ταυτοποιούνται σε μία από αυτές τις ομάδες σε σύγκριση με άλλους πολίτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καταδικάζει τις δηλώσεις και προτάσεις που αποσκοπούν στην υπονόμευση της κρατικής υπόστασης και των συνταγματικών αξιών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, και υπενθυμίζει ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη πρέπει να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις στο συνταγματικό της πλαίσιο, ευθυγραμμίζοντάς το με τα πρότυπα και τις αρχές της ΕΕ·
35. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εναρμονίσει τους κανόνες καταχώρισης των κομμάτων και να διασφαλίσει τη διαφάνεια της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων σε συμφωνία με διεθνή πρότυπα και συστάσεις αντίστοιχων διεθνών οργανισμών· αναγνωρίζει τα μέτρα που έλαβε η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή (ΚΕΕ) και ζητά να ενισχυθούν οι ικανότητές της, σύμφωνα με τις νομικές διαδικασίες της· καταγγέλλει απερίφραστα όλες τις μορφές εκφοβισμού και απειλών από ορισμένους πολιτικούς παράγοντες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη κατά των μελών της ΚΕΕ και ενθαρρύνει τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και την αντιπροσωπεία της ΕΕ να προσφέρουν στήριξη στα μέλη της ΚΕΕ σε περίπτωση απειλών· επικροτεί την

παρέμβαση του Γραφείου του Υπατου Εκπροσώπου στις 7 Ιουνίου 2022 για τη βελτίωση της ακεραιότητας της εκλογικής διαδικασίας και την ενίσχυση του ρόλου της ΚΕΕ, αφού η διυπηρεσιακή ομάδα εργασίας για την εκλογική μεταρρύθμιση (IAWG) και του Κοινοβουλίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης δεν το είχε πράξει·

36. ενθαρρύνει έντονα πρωτοβουλίες που βελτιώνουν τη δημοκρατική διαδικασία, τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου στη χώρα, όπως το πιλοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την εισαγωγή ηλεκτρονικού συστήματος ταυτοποίησης ψηφοφόρου και την ταχύτερη διαβίβαση των εκλογικών αποτελεσμάτων·
37. ζητά τη λήψη επειγόντων μέτρων για την ενίσχυση της ακεραιότητας, της ανεξαρτησίας και του επαγγελματισμού του δικαστικού σώματος, με βάση τις 14 βασικές προτεραιότητες και τις συστάσεις της έκθεσης Priebe, μεταξύ άλλων μέσω επιπλέον διασφαλίσεων και συνεπών εφαρμογής αντικειμενικών κανόνων και κριτηρίων σχετικά με την κατανομή, τον ορισμό την πειθαρχική ευθύνη, την επαγγελματική ανέλιξη, σύγκρουση συμφερόντων και επαλήθευση των περιουσιακών στοιχείων των δικαστών και των εισαγγελέων, ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη του κοινού· ζητά την εξάλειψη της επιλεκτικής απονομής δικαιοσύνης, της συσσώρευσης εκκρεμών υποθέσεων, της διαφθοράς, της έλλειψης διαφάνειας και της ανεπαρκούς εποπτείας, η οποία υπονομεύει την πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών· εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με τις αναφορές για πολιτικές πιέσεις και παρατυπίες στην επιλογή υψηλόβαθμων δικαστών και εισαγγελέων·
38. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει τροποποιήσεις ακεραιότητας, νέο νόμο για το Ανώτατο Δικαστικό και Εισαγγελικό Συμβούλιο (HJPC) και νέο νόμο για τα δικαστήρια σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο του σχεδίου νόμου για τις τροποποιήσεις του νόμου για το HJPC, και καλεί την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να το εγκρίνει· καλεί τις αρχές να επιτρέψουν την πρόσβαση των δημοσιογράφων σε δίκες και καλεί τα δικαστήρια να δημοσιεύουν τις αποφάσεις τους στο διαδίκτυο και να ανταποκρίνονται εγκαίρως στα αιτήματα για ελευθερία πληροφόρησης·
39. αντιτίθεται σθεναρά σε κάθε απόπειρα δημιουργίας παράλληλων θεσμών σε επίπεδο οντότητας, που υπονομεύει τη συνταγματική και έννομη τάξη· καταδικάζει, στο πλαίσιο αυτό, την επανέγκριση του νόμου της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας σχετικά με την ακίνητη περιουσία που χρησιμοποιείται για τη λειτουργία της δημόσιας αρχής, ο οποίος προηγουμένως είχε ακυρωθεί από το Συνταγματικό Δικαστήριο και είχε ανασταλεί δύο φορές από τον Υπατη Εκπρόσωπο· σημειώνει με ικανοποίηση την απόφαση του Γραφείου του Υπατου Εκπροσώπου και επαναλαμβάνει την έκκληση για ευθυγράμμιση της νομοθεσίας των οντοτήτων με τις αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου· καλεί την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας να αποσύρει και να ανακαλέσει αμέσως τους νόμους που διεκδικούν κρατική περιουσία, και να σταματήσει χωρίς καθυστέρηση την επανακαταχώριση κρατικών περιουσιακών στοιχείων ως περιουσιακών στοιχείων της Σερβικής Δημοκρατίας· καταδικάζει απερίφραστα την ψηφοφορία της Εθνοσυνέλευσης της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με στόχο τη σύσταση χωριστού HJPC, καθώς και τα συμπεράσματά της με τα οποία αμφισβητείται το έργο του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, ζητείται να μην γίνονται σεβαστές οι τελικές και δεσμευτικές αποφάσεις

του και να παρεμποδίζεται το έργο του, και καλείται δικαστής του Συνταγματικού Δικαστηρίου να παραιτηθεί·

40. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για την έλλειψη προόδου όσον αφορά την πρόληψη της εκτεταμένης διαφθοράς και τις αυξανόμενες ενδείξεις άλωσης του κράτους, πολιτικών παρεμβάσεων και παρακώλυσης, πίεσης και εκφοβισμού· ζητά διαφάνεια στη χρήση της χρηματοδοτικής βοήθειας της ΕΕ· επαναλαμβάνει την ανάγκη να διερευνηθούν οι πολιτικοί και διοικητικοί δεσμοί με το οργανωμένο έγκλημα· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων για υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο να καλλιεργηθεί μια νοοτροπία ατιμωρησίας· καλεί τις αρχές να διεξάγουν εγκαίρως ποινικές διαδικασίες και να εντείνουν τις προσπάθειες για την αποτελεσματική δίωξη και την έκδοση τελεσίδικων αποφάσεων σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου·
41. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει νόμους για τη σύγκρουση συμφερόντων και στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς, και να επιβάλει κανόνες για τη σύγκρουση συμφερόντων και την άσκηση πίεσης ή επιρροής από ομάδες συμφερόντων σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, σε συνδυασμό με ισχυρότερη προστασία των μαρτύρων δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ, και να διασφαλίσει την εφαρμογή των υφιστάμενων νόμων από ανεξάρτητα θεσμικά όργανα·
42. ζητά να αυξηθούν οι πόροι και οι αρμοδιότητες για τις δομές καταπολέμησης της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της ενεργού συμμετοχής τους στην αντιμετώπιση των συστάσεων της ομάδας κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO), καθώς και να εγκριθούν σχέδια ακεραιότητας για τις εν λόγω δομές· επισημαίνει την προστιθέμενη αξία της αποτελεσματικής συνεργασίας σε επίπεδο χώρας και ευρωπαϊκό επίπεδο μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου στη διαδικασία καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος·
43. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον διορισμό εθνικού συντονιστή για την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Πράξεων και αναμένει ότι η συνεργασία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με την Ευρωπόλ και τη Eurojust θα είναι πλήρως λειτουργική· χαιρετίζει, εν προκειμένω, την υπογραφή του εγχειριδίου σχετικά με τη λειτουργία του εθνικού/κοινού σημείου επαφής για τη συνεργασία με την Ευρωπόλ· ζητά διασφαλίσεις κατά των πολιτικών παρεμβάσεων στο έργο της αστυνομίας·
44. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία της και να αναλάβει δράση για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·
45. σημειώνει ως θετικά τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να ευθυγραμμιστεί περισσότερο η νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις με το κεκτημένο της ΕΕ, καθώς και για την υιοθέτηση σχεδίου της υπηρεσίας δημοσίων συμβάσεων για την ακεραιότητα και την καταπολέμηση της διαφθοράς· επαναλαμβάνει την αναγκαιότητα για διαφάνεια, ανταγωνισμό και ισότιμη μεταχείριση στη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων, καθώς και για μείωση της κατάχρησης δημοσίων πόρων· εξακολουθεί να ανησυχεί για τα τρωτά σημεία του τομέα όσον αφορά τη διαφθορά και τις παρατυπίες, και ζητά τη θέσπιση νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις που θα τις αντιμετωπίζει κατάλληλα και επαρκώς·

ζητά, επομένως, βελτίωση, μεταξύ άλλων μέσω ισχυρότερων ικανοτήτων παρακολούθησης, διαχείρισης και στήριξης· ζητά πιο ισχυρή και αποτελεσματική νομοθεσία σχετικά με τη χρήση των φυσικών πόρων και μεγαλύτερη διαφάνεια και ακεραιότητα, ιδίως στον τομέα των παραχωρήσεων, ιδίως όσον αφορά διάφορα μεγάλα έργα με κινεζικές και ουγγρικές εταιρείες·

Συμφιλίωση, περιφερειακή συνεργασία και σχέσεις καλής γειτονίας

46. επαναβεβαιώνει τη σημασία της πραγματικής συμφιλίωσης, συνεργασίας και ειρηνικής συνύπαρξης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και καλεί όλες τις αρχές να προωθήσουν ενεργά την αλήθεια, τη δικαιοσύνη και τον μη επιλεκτικό χαρακτήρα των επανορθώσεων και να διασφαλίσουν την πρόσβαση σε αυτές· χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες σε τοπικό επίπεδο για την εκδήλωση της ημέρας μνήμης των αμάχων θυμάτων του πολέμου, την ολοκλήρωση του μνημείου στην περιφέρεια Brčko και την απόφαση του Γραφείου του Υπάτου Εκπροσώπου να τροποποιήσει τον νόμο σχετικά με το κέντρο και το κοιμητήριο Srebrenica-Potočari Memorial για τα θύματα της γενοκτονίας του 1995, προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο του κέντρου Memorial·
47. καλεί τους πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εργαστούν για την προώθηση της ενότητας, της συμπεριληπτικότητας, της συμφιλίωσης και της ειρήνης· καταδικάζει κάθε εμπρηστική και πολεμοχαρή ρητορική που πυροδοτεί εντάσεις και διαιρέσεις στην κοινωνία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης·
48. εκφράζει την αλληλεγγύη του προς όλους τους επιζώντες εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, γενοκτονιών, εθνικών εκκαθαρίσεων, εκτοπισμού, εξαφανίσεων, δολοφονιών, βασανιστηρίων και σεξουαλικών επιθέσεων, και προς τις οικογένειές τους· καταδικάζει έντονα κάθε ιστορική αναθεώρηση, συμπεριλαμβανομένων της άρνησης γενοκτονίας, της εξύμνησης των εγκλημάτων πολέμου και των εγκληματιών πολέμου και της αμφισβήτησης αποδεδειγμένων πραγματικών γεγονότων και δικαστηρίων, κυρίως από πολιτικούς ηγέτες, καθώς και του βανδαλισμού μνημείων· υπογραμμίζει ότι τέτοιες πράξεις και ρητορικές είναι απαράδεκτες και αντίθετες προς τις αξίες της ΕΕ· ζητά την ουσιαστική δίωξη τέτοιων υποθέσεων· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν έχει κινηθεί ποινική διαδικασία και ότι κανένας δράστης δεν έχει προσαχθεί στη δικαιοσύνη, μετά τις τροποποιήσεις που εισήγαγε ο προηγούμενος ύπατος εκπρόσωπος Valentin Inzko στον Ποινικό Κώδικα το 2021, με τις οποίες ποινικοποιούνται οι πράξεις αυτές·
49. καταδικάζει, ειδικότερα, την απαγόρευση πορείας στη μνήμη των θυμάτων της σφαγής στο Prijedor από τις δυνάμεις ασφαλείας της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας· καταδικάζει έντονα τις βίαιες επιθέσεις της 25ης Μαρτίου 2023 κατά δύο επιστρεφόντων ατόμων στο Višegrad και παροτρύνει τις αρχές της Σερβικής Δημοκρατίας να διερευνήσουν τις υποθέσεις αυτές και να αποδώσουν τις ευθύνες στους δράστες·
50. σημειώνει με ικανοποίηση τη συνεχιζόμενη μείωση του όγκου των εκκρεμών υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου, αλλά εκφράζει τη λύπη του για το ότι ο ρυθμός παραμένει αργός, γεγονός που εμποδίζει τον στρατηγικό στόχο της επίλυσης όλων των υποθέσεων· ζητά, συνεπώς, την επιτάχυνση των ποινικών διαδικασιών σε υποθέσεις εγκλημάτων πολέμου· σημειώνει, εν προκειμένω, τους συνεχιζόμενους περιορισμούς

στην περιφερειακή δικαστική συνεργασία· εκφράζει επίσης την ανησυχία του για το γεγονός ότι ορισμένοι εγκληματίες πολέμου που έχουν καταδικαστεί στα δικαστήρια της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης διαφεύγουν τη δικαιοσύνη λόγω διπλής ιθαγένειας και διαμονής σε άλλα κράτη·

51. ζητά από τις αρχές να διασφαλίσουν την εφαρμογή της αναθεωρημένης εθνικής στρατηγικής για τα εγκλήματα πολέμου, κυρίως διασφαλίζοντας επαρκή διάκριση υποθέσεων στα γραφεία των εισαγγελέων προκειμένου οι πιο σύνθετες υποθέσεις να μεταφέρονται σε κρατικό επίπεδο· καλεί τις αρχές να εγκρίνουν μια νέα στρατηγική για την περίοδο μετά το 2023·
52. ζητά την εναρμόνιση της νομοθεσίας με στόχο να παράσχει εγγύηση για ένα ευρύ πεδίο δικαιωμάτων των αμάχων θυμάτων πολέμου· σημειώνει με ικανοποίηση την έγκριση νομοθεσίας για την προστασία των αμάχων θυμάτων πολέμου στην περιφέρεια Βρčko και στην Ομοσπονδία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, όσον αφορά τόσο την αναγνώριση όσο και την παροχή δικαιωμάτων στα παιδιά· καλεί την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας να εγκρίνει σχετική νομοθεσία·
53. καλεί τις κρατικές αρχές να εκδώσουν νόμο για τα θύματα βασανιστηρίων κατά τη διάρκεια του πολέμου· ζητά να υποστηριχθεί η ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών εκ μέρους της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης όσον αφορά την παροχή βοήθειας σε θύματα σεξουαλικής βίας κατά τη διάρκεια του πολέμου με παράγοντες που εργάζονται τώρα με θύματα σεξουαλικής βίας στο πλαίσιο του παράνομου, απρόκλητου και αδικαιολόγητου ρωσικού επιθετικού πολέμου στην Ουκρανία·
54. ζητά να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για το ζήτημα των αγνοουμένων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και της δημιουργίας ενός ταμείου που θα στηρίζει τις οικογένειές τους· ενθαρρύνει τις αρχές σε ολόκληρη την περιοχή να εντείνουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών·
55. τονίζει ότι δεν έχει σημειωθεί επαρκής πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή του παραρτήματος VII της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον για τους πρόσφυγες, τους εκτοπισθέντες στο εσωτερικό της χώρας και τους επαναπατριζόμενους· επαναλαμβάνει την έκκλησή του για πρόσθετα μέτρα και συγκεκριμένα προγράμματα σχετικά με τη βιώσιμη επιστροφή, την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και την απασχόληση, την κοινωνική προστασία και την εκπαίδευση, καθώς και τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τους·
56. χαιρετίζει την ενεργό συνεχή συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην περιφερειακή συνεργασία· τονίζει τη σημασία της περιφερειακής συνεργασίας για την προώθηση της σταθερότητας, της ευημερίας και της ολοκλήρωσης· υπογραμμίζει τη σημασία των περιφερειακών πρωτοβουλιών χωρίς αποκλεισμούς, όπως η κοινή περιφερειακή αγορά, καθώς και των ήδη υφιστάμενων πρωτοβουλιών, όπως η πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου, η κεντροευρωπαϊκή πρωτοβουλία (CEI), η EUSAIR και η διαδικασία του Βερολίνου, και ζητά συνέργειες μεταξύ τους·
57. χαιρετίζει τις πρόσφατες συμφωνίες στο πλαίσιο της διαδικασίας του Βερολίνου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία με δελτία ταυτότητας, την αναγνώριση των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων γιατρών, οδοντιάτρων και αρχιτεκτόνων, και ζητά την ταχεία επικύρωσή τους· καλεί τη

Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ενισχύσει τη συνεργασία της με τις γειτονικές χώρες και να καταστήσει γρήγορα δυνατή την πραγματοποίηση ταξιδιών χωρίς θεώρηση μεταξύ της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και του Κοσσυφοπεδίου·

58. χαιρετίζει την κοινή δήλωση ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων σχετικά με το κόστος περιαγωγής· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τις αρχές, τους ιδιωτικούς φορείς και όλους τους ενδιαφερόμενους να διευκολύνουν την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων για τη ουσιαστική μείωση του κόστους περιαγωγής για δεδομένα την 1η Οκτωβρίου 2023 και για περαιτέρω μειώσεις που θα οδηγήσουν σε κόστος που θα προσομοιάζει στις εγχώριες τιμές έως το 2027·
59. χαιρετίζει τις προετοιμασίες του Συμβουλίου Υπουργών για την ψηφιακή σύνοδο κορυφής των Δυτικών Βαλκανίων, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Σεράγεβο στις 2 Οκτωβρίου 2023·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

60. τονίζει τον ζωτικό ρόλο των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης για την ακριβή, έγκαιρη και διαφανή ενημέρωση· καταδικάζει απερίφραστα τις επιθέσεις και τις απειλές, τις εκστρατείες δυσφήμισης, τις προσβολές, τον εκφοβισμό και τις στρατηγικές μηνύσεις κατά της συμμετοχής του κοινού (SLAPP) κατά δημοσιογράφων και εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης, μεταξύ άλλων από πολιτικούς και δημόσια πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των πρόσφατων επιθέσεων κατά των δημοσιογράφων Aleksandar Trifunović και Nikola Mogača, μεταξύ άλλων από ιδιωτικές εταιρείες· επιμένει στην κατάλληλη, συστηματική και αποτελεσματική δικαστική παρακολούθηση και την προστασία των δημοσιογράφων, μεταξύ άλλων με ένα ειδικό επίπεδο προστασίας στον ποινικό κώδικα και τη βελτίωση των ικανοτήτων των εισαγγελέων και των δικαστών· υπογραμμίζει τη σημασία διασφάλισης της διαφάνειας των ιδιοκτητών των μέσων ενημέρωσης και τη βιωσιμότητα του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού συστήματος· ζητά από την ΕΕ να αυξήσει τη χρηματοδοτική και τεχνική στήριξη της ποιοτικής δημοσιογραφίας και την κατάρτιση στα μέσα ενημέρωσης, επικεντρωμένη ειδικά στα ερευνητικά και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης·
61. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την εισαγωγή και την εξέταση από το Κοινοβούλιο τροπολογιών στον ποινικό κώδικα της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης που επανεισάγουν ποινικές κυρώσεις για συκοφαντική δυσφήμιση· καλεί την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας να αποσύρει τις τροπολογίες και να διασφαλίσει την πλήρη προστασία της ελευθερίας έκφρασης και των μέσων ενημέρωσης·
62. τονίζει τη σημασία της διασφάλισης επαρκούς εκπροσώπησης των μειονοτικών και ευπαθών ομάδων στα δημόσια μέσα ενημέρωσης, καθώς και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, της εκπροσώπησης όλων των κοινοτήτων και πολιτισμών, και της διαθεσιμότητας περιεχομένου σε όλες τις επίσημες γλώσσες·
63. χαιρετίζει το γεγονός ότι η ταινία «Quo Vadis, Aida?» έλαβε το 2022 το Βραβείο Κοινού Lux του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου· παραμένει ανήσυχο, ωστόσο, για το γεγονός ότι ο δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας αρνήθηκε να

μεταδώσει αυτήν την ταινία σχετικά με τη γενοκτονία της Σρεμπρένιτσα· καταδικάζει τη δημόσια χρηματοδότηση από ορισμένους δήμους της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας της προπαγανδιστικής αναθεωρητικής ταινίας «Σερβική Δημοκρατία: Ο αγώνας για την ελευθερία»·

64. καταδικάζει όλες τις μορφές διακρίσεων, διαχωρισμού, βίας και ρητορικής μίσους κατά των γυναικών, των μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των εθνοτικών μειονοτήτων, των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+, των ατόμων με αναπηρία, των προσφύγων, των εκτοπισθέντων και των μετακινούμενων ατόμων, και καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει την προστασία και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους· ζητά επιτακτικά την εφαρμογή αποτελεσματικής πρόσβασης σε ένδικο μέσα και τη δίωξη τέτοιων υποθέσεων χωρίς καθυστέρηση· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει και να προωθήσει τα δικαιώματα όλων των μειονοτήτων σε ολόκληρη τη χώρα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους να συμμετέχουν σε δημοκρατικές εκλογές· υπενθυμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας του Διαμεσολαβητή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· ζητά την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών για την καταπολέμηση των διακρίσεων και τα ανθρώπινα δικαιώματα· ζητά από τις αρχές στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να συλλέξουν δεδομένα για τα εγκλήματα μίσους κατηγοριοποιημένα ανά κίνητρο·
65. σημειώνει την υποεκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική, τη δημόσια ζωή και τα ανώτερα κλιμάκια των υπηρεσιών ασφαλείας και το γεγονός ότι δεν διενεργούνται εκτιμήσεις επιπτώσεων ως προς το φύλο, όπως απαιτείται από τον νόμο· ζητά από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει την ισότητα του φύλου σε όλες τις εκδηλώσεις της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής· ζητά την εναρμόνιση της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και τη θέσπιση σχετικών στρατηγικών· καταδικάζει τα περιστατικά στη Μπάνια Λούκα κατά τη διάρκεια της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας· καταδικάζει απερίφραστα τα αυξανόμενα ποσοστά γυναικοκτονιών και καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να βελτιώσει τις προσπάθειες για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, καθώς και τη θεσμική αντίδραση στη σεξουαλική και έμφυλη βία, να συλλέξει δεδομένα σχετικά με τις γυναικοκτονίες, να αυξήσει και να βελτιώσει την πρόσβαση σε υποστήριξη θυμάτων, νομική βοήθεια και ασφαλή στέγαση, και να δημιουργήσει κέντρα αντιμετώπισης κρίσεων για τα θύματα σεξουαλικής βίας· επαναλαμβάνει ότι η Βοσνία και Ερζεγοβίνη θα πρέπει να επιταχύνει τη δίωξη εγκλημάτων σεξουαλικής βίας και να παράσχει αποζημίωση σε γυναίκες που έχουν πέσει θύματα εγκλημάτων πολέμου όπως επίσης να εξασφαλίσει την προστασία των μαρτύρων·
66. εκφράζει την ικανοποίησή του για την επιτυχία της τρίτης πορείας υπερηφάνειας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη το 2022, αλλά εκφράζει τη λύπη του για το ότι η συγκεκριμένη εκδήλωση εξακολουθεί να συναντά διοικητικά εμπόδια και να αντιμετωπίζει διακρίσεις· εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση του σχεδίου δράσης για τα άτομα ΛΟΑΔΜ για τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη 2021-2024 και τη δημιουργία ενός σημείου επαφής για την εποπτεία των εγκλημάτων μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ στις εισαγγελίες των καντονιών· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να λάβει πρακτικά μέτρα για την προώθηση της ένταξης και της πρόληψης της βίας κατά της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+, μεταξύ άλλων με την προσθήκη του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου στις διατάξεις για τα εγκλήματα μίσους στους ποινικούς κώδικες·

67. εκφράζει την ανησυχία του για τα πολιτικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές ΛΟΑΤΚΙ + όσον αφορά την ελευθερία του συνέρχεσθαι, και για την υποκίνηση βίας από ορισμένους πολιτικούς· καταγγέλλει την απαγόρευση δημόσιων συναθροίσεων στην Μπάνια Λούκα για συμπαράσταση σε ακτιβιστές, δημοσιογράφους και ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα· καταδικάζει απερίφραστα τις επακόλουθες βίαιες επιθέσεις και πιέσεις σε δημοσιογράφους και ακτιβιστές στη Μπάνια Λούκα, καθώς και την ανεπαρκή αστυνομική δράση για την πρόληψή τους· καταδικάζει περαιτέρω τα σχέδια των ηγετών της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας για τη θέσπιση νέου νόμου που θα απαγορεύει στα άτομα ΛΟΑΤΚΙ την συμμετοχή σε εκπαιδευτικούς θεσμούς·
68. ζητά την ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων της μειονότητας των Ρομά, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασής τους σε δημόσιες υπηρεσίες, εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη· καταδικάζει τον συνεχιζόμενο διαχωρισμό και τις διακρίσεις εις βάρος τους, ιδίως εις βάρος των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση· επισημαίνει τη δυσανάλογη φτώχεια των ατόμων Ρομά· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την έγκριση σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά·
69. σημειώνει ότι τα άτομα με αναπηρία, ιδίως τα παιδιά, είναι μία από τις πλέον περιθωριοποιημένες ομάδες στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να διασφαλίσει την προστασία τους, να αναπτύξει και να εγκρίνει στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση, παρέχοντας στα άτομα με αναπηρία αξιοπρεπή ζωή, σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, την οποία έχει υπογράψει η Βοσνία και Ερζεγοβίνη· υπογραμμίζει την ανάγκη για ισότιμη πρόσβαση στη στήριξη· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένα παιδιά με αναπηρία συνεχίζουν να εισάγονται σε ιδρύματα·
70. καλεί την Ομοσπονδία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας και την περιφέρεια Brčko να εκπονήσουν νόμο για τη διασφάλιση της νομικής αναγνώρισης του φύλου με βάση την αυτοδιάθεση, σύμφωνα με την πρακτική του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την αναθεώρηση της ICD-11 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2022 και αποπαθολογεί τις διεμφυλικές ταυτότητες σε όλους τους τομείς της ζωής·
71. χαιρετίζει την πρόοδο σχετικά με την κατάρτιση νόμου σε επίπεδο Ομοσπονδίας ο οποίος θα δώσει σε ζευγάρια του ίδιου φύλου πρόσβαση σε δικαιώματα συμβίωσης· ενθαρρύνει την κυβέρνηση να καταρτίσει αμελλητί το νομοσχέδιο αυτό· ζητά από την οντότητα της Σερβικής Δημοκρατίας και την περιφέρεια Brčko να κινήσουν διαδικασίες για τη σύνταξη νομοθετικών λύσεων για την αναγνώριση των σχέσεων ίδιου φύλου, προκειμένου να παρέχεται στα ομόφυλα ζευγάρια ίση μεταχείριση σε όλη τη χώρα·
72. υπογραμμίζει τη σημασία της χωρίς διακρίσεις, ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς παιδείας, μεταξύ άλλων με το να καταστούν συμπεριληπτικότερα τα προγράμματα σπουδών, με τη συνεκτίμηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, με την εξάλειψη εσφαλμένου περιεχομένου που προωθεί τη διαίρεση, και με την προώθηση της κριτικής σκέψης· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να τεθεί επειγόντως τέρμα στη συνεχιζόμενη πρακτική «των δύο σχολείων κάτω από μία στέγη» που εισάγει διακρίσεις, σύμφωνα με δικαστικές αποφάσεις· συνιστά ένθερμα την ενσωμάτωση συμφιλίωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία· καλεί τα θεσμικά όργανα της Βοσνίας και

Ερζεγοβίνης να μειώσουν τους διοικητικούς φραγμούς για φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους σε άλλο καντόνι ή οντότητα·

73. αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δημοκρατικών κοινωνιών και τη μεταρρυθμιστική διαδικασία· υποστηρίζει την εντονότερη συμμετοχή των πολιτών σε φόρουμ διαμόρφωσης πολιτικής, όπως η συνέλευση πολιτών σε ολόκληρη τη χώρα στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις συστάσεις πολιτικής της· καλεί τις αρχές να προωθήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για το έργο αυτό όπως επίσης να καταδικάζουν συστηματικά και να διώκουν όλες τις απειλές, τις παρενοχλήσεις, τις επιθέσεις και τον εκφοβισμό, μεταξύ άλλων από πολιτικούς και δημόσια πρόσωπα, και τις στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού κατά υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών· ζητά ενεργό και ανοικτό διάλογο με την κοινωνία των πολιτών και τη συμμετοχή της στη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ·
74. ζητά την ενίσχυση της προστασίας και της προώθησης της ελευθερίας του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης, μεταξύ άλλων μέσω της ευθυγράμμισης της νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα· καταδικάζει την απόφαση της κυβέρνησης της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας να εγκρίνει σχέδιο νόμου για τις ΜΚΟ, που έχει στόχο τη συρρίκνωση του χώρου και της δραστηριότητας της κοινωνίας των πολιτών και ενέχει τον κίνδυνο ποινικοποίησης του έργου πολλών από τις οργανώσεις της, χαρακτηρίζοντας όσους λαμβάνουν διεθνή χρηματοδότηση ως ξένους πράκτορες· καλεί την Εθνοσυνέλευση της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας να μην εγκρίνει αυτή τη νομοθεσία·
75. επαναλαμβάνει την ανάγκη για αλληλέγγυα διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου, η οποία θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές δίκαιο, μεταξύ άλλων στα κέντρα κράτησης, και για κατάλληλη, αξιοπρεπή και δίκαιη κατανομή των ικανοτήτων υποδοχής σε ολόκληρη τη χώρα, με αποτελεσματική συμμετοχή των φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην απόκριση υποδοχής, προκειμένου να διασφαλιστεί η παρακολούθηση· επισημαίνει την ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με τα γειτονικά κράτη μέλη της ΕΕ· υπογραμμίζει την αρχή της μη επαναπροώθησης και την απαγόρευση της απάνθρωπης μεταχείρισης στις επιστροφές· αναγνωρίζει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη βελτίωση του συντονισμού σε τοπικό και διεθνές επίπεδο· εκφράζει την ικανοποίησή του για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συμφωνία για αναβαθμισμένο καθεστώς της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) και ζητά τα συμπεράσματά τους έγκαιρα προκειμένου να διευκολύνει καλύτερα την προστασία και τη διαχείριση των συνόρων τους σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα διεθνή πρότυπα· εκφράζει τη λύπη του για τις συνεχιζόμενες ελλείψεις στη διαχείριση της μετανάστευσης και των συνόρων, παρά τη σημαντική χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, και ζητά αυξημένη ικανότητα αντιμετώπισης κρίσεων· εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για τις καταγγελίες βίαιων επαναπροωθήσεων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη· τονίζει την ανάγκη να αυξηθεί η διαφάνεια και ο δημοκρατικός έλεγχος της κατανομής και της εκτέλεσης των κονδυλίων της ΕΕ στον τομέα αυτό, ιδίως των κονδυλίων που εκτελούνται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης· εκφράζει ανησυχία για τις αναφορές σχετικά με ανεπαρκείς συνθήκες υποδοχής στο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ κέντρο στη Lira·

76. επικροτεί τη θέσπιση του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο για την περίοδο 2021-2025 και ζητά από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εγκρίνει ταχύτατα το σχετικό σχέδιο δράσης· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να βελτιώσει την ταχύτητα, τη διάρκεια και την ποιότητα των διαδικασιών ασύλου, καθώς και τις συνθήκες διαβίωσης και την ασφάλεια στα προσωρινά κέντρα υποδοχής·
77. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, ιδίως της διακίνησης ανθρώπων και του λαθρεμπορίου όπλων· υπογραμμίζει την ανάγκη για βελτίωση της κατάρτισης και των ικανοτήτων της συνοριακής αστυνομίας και σημειώνει τη διάθεση κονδυλίων του ΜΠΒ III ύψους 5 εκατ. EUR το 2022 για τον σκοπό αυτό από την Επιτροπή·
78. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να ευθυγραμμιστεί πλήρως με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ για τη διασφάλιση καλά σχεδιασμένης μετανάστευσης και περιβάλλοντος ασφαλείας·

Κοινωνικο-οικονομικές μεταρρυθμίσεις

79. χαιρετίζει την έγκριση στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων για την περίοδο 2023-2025, το σχέδιο νόμου για τον προϋπολογισμό και το έγγραφο πλαίσιο για τον προϋπολογισμό για την περίοδο 2023-2025, και ζητά την πλήρη εφαρμογή τους· καλεί τις αρχές να καθιερώσουν αποτελεσματικά συστήματα εσωτερικού ελέγχου, καθώς και διαφάνεια του προϋπολογισμού και βιώσιμα δημοσιονομικά μέτρα για κρατικά θεσμικά όργανα· αναγνωρίζει τη θετική επανέναρξη της λήψης αποφάσεων σε κρατικό επίπεδο και εκφράζει την ικανοποίησή του για τη βελτίωση των προοπτικών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για τις κρατικές πιστώσεις, μετά τον έγκαιρο σχηματισμό νέας κυβέρνησης σε κρατικό επίπεδο και τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας·
80. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να δώσει προτεραιότητα σε μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της φτώχειας, της ανισότητας και της κοινωνικής προστασίας, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, καθώς και στην οικονομική και κοινωνική συνοχή, στην τόνωση της οικονομικής διαφοροποίησης και στην ευθυγράμμιση της νομοθεσίας στον τομέα του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης με εκείνη της ΕΕ· καλεί περαιτέρω τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να προωθήσει την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση, να αντιμετωπίσει την άτυπη οικονομία και να καταπολεμήσει την ανεργία και τη φτώχεια, ιδίως μεταξύ των νέων, των γυναικών και των ατόμων που βρίσκονται σε ευπαθή κατάσταση, όπως οι κάτοικοι αγροτικών περιοχών, οι Ρομά, τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι· ζητά τη θέσπιση κατάλληλου θεσμικού και ρυθμιστικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένων των εποπτικών οργανισμών, και την καλύτερη και αποπολιτικοποιημένη διακυβέρνηση στον δημόσιο τομέα·
81. ζητά επείγοντως να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του συνεχιζόμενου υψηλού βαθμού μετανάστευσης επιστημονικού δυναμικού· ζητά από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ανεργίας των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής πολιτικών και προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης των νέων και της επιχειρηματικότητας· τονίζει τη σημασία της ανάπτυξης των εγγυήσεων για τη νεολαία

στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και τη σημασία της εκπαίδευσης για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της οικονομικής ανάπτυξης, και παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να επενδύσει στην εκπαίδευση και την κατάρτιση·

82. χαιρετίζει τη σύνδεση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και την έγκριση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027· χαιρετίζει τη στήριξη της ΕΕ για τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ύψους 10 εκατομμυρίων EUR, και τη στήριξη της ΕΕ για την ενίσχυση του τομέα της υγείας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης μέσω του σχεδίου «EU4Health»· χαιρετίζει την πλήρη συμμετοχή της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ και συγχαίρει τις αρχές και τους πολίτες της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για την άμεση στήριξή τους προς τον λαό της Τουρκίας και της Συρίας μετά τον σεισμό της 6ης Φεβρουαρίου 2023·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

83. χαιρετίζει τη δέσμη μέτρων της Επιτροπής για τη στήριξη της ενέργειας, ύψους ενός δισεκατομμυρίου EUR σε επιχορηγήσεις της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια, προκειμένου να τα βοηθήσει να ξεπεράσουν την ενεργειακή κρίση, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης δημοσιονομικής στήριξης ύψους 70 εκατομμυρίων EUR προς τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, παρέχοντας βοήθεια στα πλέον ευπαθή νοικοκυριά για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών και τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης στον οικιστικό και τον επιχειρηματικό τομέα· υπογραμμίζει ότι τα κονδύλια έκτακτης ανάγκης πρέπει να διατεθούν για τη στήριξη της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης προς ένα ενεργειακά αποδοτικό και βασιζόμενο σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύστημα σύμφωνα με το REpowerEU· συνιστά την ενίσχυση της ένταξης της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης στην ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας, κυρίως υπό το πρίσμα της ανάγκης μείωσης της ενεργειακής εξάρτησης από τη Ρωσία, μετά την έναρξη της γενικής στρατιωτικής εισβολής της και του επιθετικού πολέμου της κατά της Ουκρανίας· χαιρετίζει την πρωτοβουλία Global Gateway για έναν διαβαλκανικό διάδρομο ηλεκτρικής ενέργειας και ζητά την άμεση εφαρμογή του·
84. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να οριστικοποιήσει και να εγκρίνει ένα φιλόδοξο, αξιόπιστο και συνεκτικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα για την περίοδο 2021-2030· επαναλαμβάνει την ανάγκη να εγκρίνει την αναγκαία νομοθεσία για το φυσικό αέριο, την ηλεκτρική ενέργεια, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα, το Πράσινο Θεματολόγιο για τα Δυτικά Βαλκάνια, τη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια» και άλλα πρότυπα και στόχους πολιτικής της ΕΕ για την προστασία του κλίματος και την ενέργεια, και να διασφαλίσει την πλήρη εναρμόνιση των νομοθεσιών σε κρατικό επίπεδο για μια λειτουργική αγορά ενέργειας·
85. τονίζει τη σημασία της ταχείας ενίσχυσης της διαφοροποίησης των πηγών ενέργειας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της χώρας για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές· παροτρύνει τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αποφύγει και να διακόψει έργα σε στρατηγικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών υποδομών, που αυξάνουν την εξάρτηση της χώρας από τη Ρωσία και την Κίνα· εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης της Βοσνίας και

Ερζεγοβίνης να απορρίψει πρόταση για εναλλακτικό κινεζικό υπεργολάβο για την προτεινόμενη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα Tuzla 7·

86. εκφράζει την ικανοποίησή του για την επιλογή του Σαράγεβο να συμμετάσχει στην αποστολή της ΕΕ για 100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις έως το 2030, η οποία θα λάβει χρηματοδότηση ύψους 360 εκατομμυρίων EUR από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2022-2023·
87. καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να επισπεύσουν την υλοποίηση των έργων στο πλαίσιο του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια που θα επιτρέψει στη χώρα να άρει την εξάρτησή της από τα ορυκτά καύσιμα, προωθώντας, τη μετάβαση προς την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων του πράσινου θεματολογίου· υπογραμμίζει ότι η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η βιώσιμη συνδεσιμότητα εκπροσωπούν μια κινητήρια δύναμη περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και ενσωμάτωσης στην ΕΕ·
88. ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις των οντοτήτων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να αυξήσουν τη διαφάνεια μέσω δημόσιας συμμετοχής και διαβούλευσης με τις τοπικές κοινότητες, τους επιστημονικούς εμπειρογνώμονες και την κοινωνία των πολιτών κατά τον σχεδιασμό των έργων· υπογραμμίζει την ανάγκη για βελτίωση των εκ των προτέρων ολοκληρωμένων στρατηγικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και ευθυγράμμιση με τα προβλεπόμενα στις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων· τονίζει τη σημασία της διαφανούς και αποτελεσματικής χρήσης των επενδύσεων·
89. επισημαίνει τις θετικές εξελίξεις όσον αφορά την περιβαλλοντική προστασία και επαινεί το έργο των τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και των ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αυξήσει την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε διάφορες τομεακές πολιτικές και να ενισχύσει τη δίωξη των περιβαλλοντικών εγκλημάτων· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να θεσπίσει αυστηρή εφαρμογή των νόμων και των μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος με σκοπό την πρόληψη και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της έρευνας και εκμετάλλευσης ορυχείων· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να αυξήσει τον αριθμό και το μέγεθος των προστατευόμενων φυσικών περιοχών και να διατηρήσει την ακεραιότητα των υφιστάμενων εθνικών πάρκων και άλλων προστατευόμενων περιοχών·
90. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τη ρύπανση των ποταμών· καλεί τις αρχές της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης να αντιμετωπίσουν τη ρύπανση του εδάφους και των υδάτων, να προστατεύσουν τους ποταμούς της, μεταξύ άλλων από τις επιβλαβείς επιπτώσεις των μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών, να ευθυγραμμιστούν περαιτέρω με το κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με την ποιότητα των υδάτων και την προστασία της φύσης, και να βελτιώσουν σημαντικά τη διαχείριση των αποβλήτων, μεταξύ άλλων με την έγκριση στρατηγικής σε επίπεδο χώρας με ιδιαίτερη έμφαση στην αποδοτική χρήση των πόρων και στα μέτρα κυκλικής οικονομίας·
91. καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να θέσει σε εφαρμογή αποτελεσματικά προγράμματα προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του αέρα στις πόλεις της όπου παρατηρείται σοβαρή ρύπανση, ιδίως στο Σεράγεβο· χαιρετίζει, εν προκειμένω, την υιοθέτηση πρωτοβουλίας του υπουργικού συμβουλίου που αποσκοπεί να μειώσει τις εκπομπές των

ατμοσφαιρικών ρύπων και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στη θέρμανση των οικιστικών κτιρίων και την οδική κυκλοφορία· καλεί τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη να μειώσει επίσης τη διασυνοριακή ατμοσφαιρική ρύπανση·

92. επισημαίνει ότι απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες από τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη για την περαιτέρω ευθυγράμμιση και την αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ σε όλους τους τομείς των μεταφορών· υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της εσωτερικής και περιφερειακής εναρμόνισης και συνδεσιμότητας· υπενθυμίζει την ανάγκη μέτρων μεταρρύθμισης της συνδεσιμότητας και την ευθυγράμμιση για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών και το διευρωπαϊκό δίκτυο ενέργειας· χαιρετίζει τις ευρωπαϊκές επενδύσεις σε οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ιδίως την ανάπτυξη του διαδρόμου Vc, οι οποίες θα βελτιώσουν τις οικονομικές ανταλλαγές και τη συνδεσιμότητα στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων·

ο

ο ο

93. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Προεδρία, το Συμβούλιο Υπουργών και την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, της Σερβικής Δημοκρατίας και της περιφέρειας Βιτκό, στις κυβερνήσεις των δέκα καντονιών της Ομοσπονδίας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, και στο Γραφείο του ύπατου εκπροσώπου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο λαός της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης έχει επιβεβαιώσει επανειλημμένα την επιλογή του για το ευρωπαϊκό μέλλον του κράτους. Η χορήγηση του καθεστώτος υποψήφιας χώρας αποτελεί σαφή αναγνώριση του αδιάκοπου έργου τους για τον μετασχηματισμό της χώρας. Αποτελεί επίσης έκκληση αφύπνισης προς την πολιτική ηγεσία της χώρας, η οποία πρέπει να εγκαταλείψει ιδιοτελή συμφέροντα και να αρχίσει να εργάζεται προς όφελος όλων των πολιτών της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, υλοποιώντας επιτέλους τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

Οι μείζονος σημασίας γεωπολιτικές, κοινωνικές, τεχνολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές δεν αφήνουν περιθώρια για ασάφεια και δισταγμό. Η αλληλεγγύη και η συνεργασία είναι τα μόνα διαθέσιμα εργαλεία για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων και απειλών. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας ενίσχυσε αυτή την επιτακτική ανάγκη και άνοιξε περαιτέρω τις πύλες της ΕΕ σε εταίρους που υλοποιούν μεταρρυθμίσεις και διασφαλίζουν οριζόντια ευθυγράμμιση με τις κοινές πολιτικές.

Με πολιτική βούληση και δέσμευση, είναι δυνατή η υπέρβαση τόσο πλασματικών δικαιολογιών όσο και υπαρκτών διαιρέσεων μέσω της συμφιλίωσης και της συνεργασίας. Οι θεσμικές και συνταγματικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να διασφαλίζουν την απαγόρευση των διακρίσεων και την ομαλή «μετάβαση από το Ντέιτον στις Βρυξέλλες», δημιουργώντας μια στέρεη βάση για ένα ειρηνικό και λειτουργικό κράτος, όπου όλοι οι πολίτες έχουν ίσες ευκαιρίες να διαμορφώσουν τον πολιτικό και δημόσιο βίο της χώρας τους.

Είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε τις προσπάθειες της ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών, των μέσων ενημέρωσης, των δημοσίων υπαλλήλων και των αξιωματούχων, ώστε να καταστεί δυνατός ο μετασχηματισμός της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης σε ένα δυναμικό πολυπολιτισμικό κράτος με ευημερία.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παραμένει ένθερμος υποστηρικτής της ευρωπαϊκής πορείας της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, με βάση τον δημοκρατικό μετασχηματισμό και το κράτος δικαίου. Η ΕΕ θα συνεχίσει να παρέχει ουσιαστική οικονομική και τεχνική στήριξη ώστε να διευκολύνει τον μετασχηματισμό και την πρόοδο της χώρας. Εναπόκειται στους πολιτικούς ηγέτες της χώρας και στην κοινωνία της να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες για να εγκαταλείψουν τις διαιρέσεις και να προχωρήσουν προς έναν βιώσιμο δημοκρατικό πλουραλισμό προς όφελος ολόκληρης της χώρας και του λαού της.

Είναι πλέον καιρός να αξιοποιηθεί η ευκαιρία και να σημειωθεί πρόοδος στις πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	27.6.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 63 - : 9 0 : 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Γιώργος Γεωργίου, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Βαγγέλης Μειμαράκης, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Δημήτρης Παπαδάκης, Κώστας Παπαδάκης, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Ioan-Rareș Bogdan, Marc Botenga, Angel Dzhambazki, Markéta Gregorová, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, László Trócsányi, Mick Wallace
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	João Albuquerque, Margrete Auken, Clare Daly, Cyrus Engerer, Hélène Fritzon, Irena Joveva, César Luena, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zullo

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

63	+
ECR	Angel Dzhabazki, Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Antonio Maria Rinaldi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Ioan-Rareș Bogdan, Michael Gähler, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Βαγγέλης Μειμαράκης, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Irena Joveva, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou, Marco Zullo
S&D	João Albuquerque, Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Dietmar Köster, Karsten Lucke, César Luena, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Δημήτρης Παπαδάκης, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
The Left	Clare Daly, Marisa Matias, Mick Wallace
Verts/ALE	François Alfonsi, Margrete Auken, Markéta Gregorová, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

9	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Jean-Lin Lacapelle, Jaak Madison, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis, László Trócsányi

3	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
The Left	Marc Botenga, Γιώργος Γεωργίου

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή